

# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

รองศาสตราจารย์ ดร. มาริสา ไกรฤกษ์

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การอบรมวิชาการเรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้นำทางการพยาบาล

โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น  
วันที่ 9, 24 กุมภาพันธ์ และ 21 มีนาคม 2559

# เนื้อหาบรรยาย

- ภาวะผู้นำทางการพยาบาล (Nursing leadership)
- การดูแลเอาใจใส่ (Caring)
- ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (Caring leadership)
- ความสำคัญของภาวะผู้นำที่เอาใจใส่
- การพัฒนาภาวะผู้นำที่เอาใจใส่

# การดูแลเอาใจใส่ (Caring) ในหน่วยงานของท่านเป็นอย่างไร



ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านต้องการผู้นำที่เอา  
ใจใส่หรือไม่และเพราะเหตุใด



# สภาพการณ์ขององค์กร/หน่วยงาน

อัตรากำลัง  
ไม่พอ

ผู้บริหารไม่เอาใจ  
ใส่ ไม่มีการธำรง  
รักษาบุคลากรไว้ใน  
หน่วยงาน

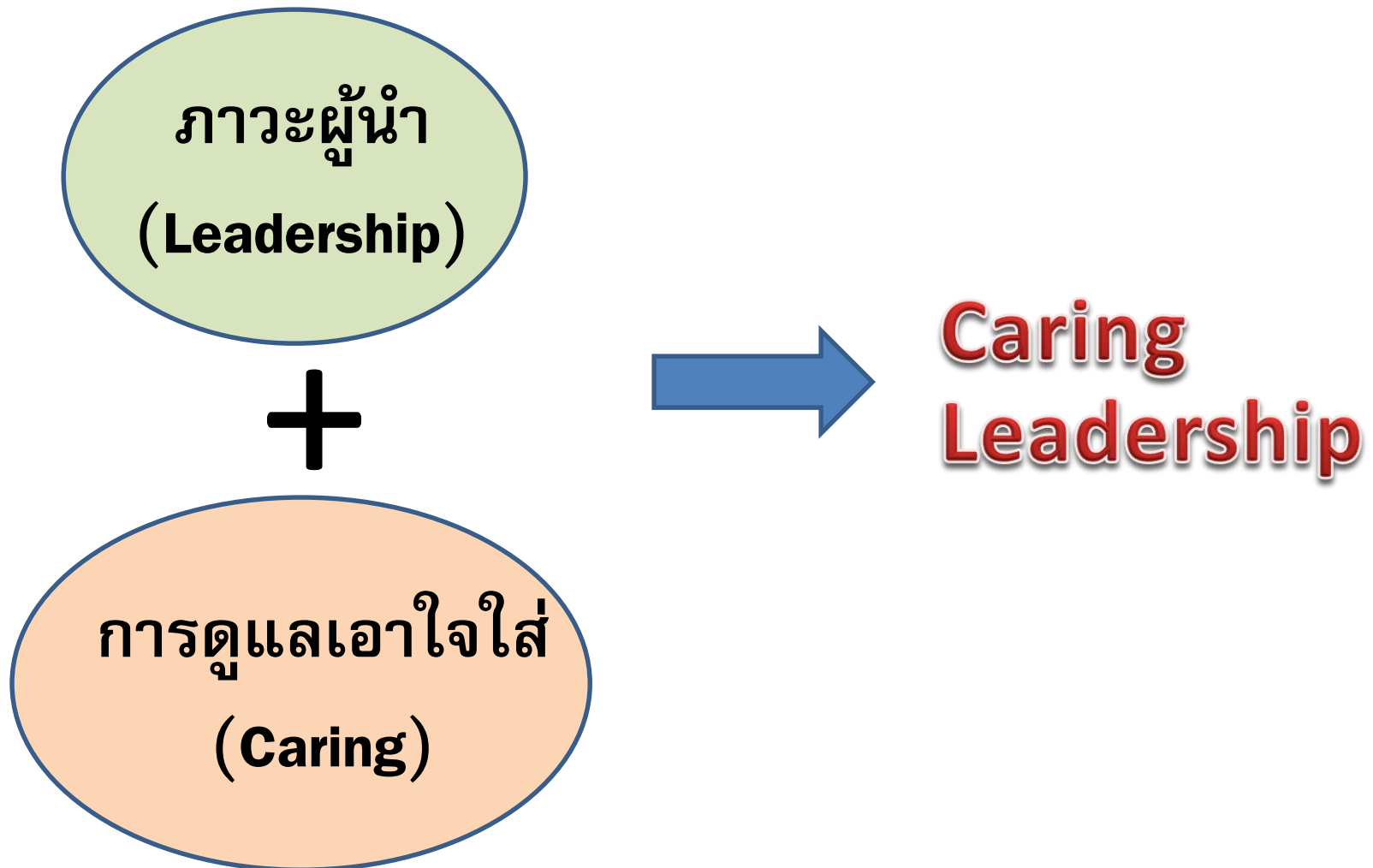
ภาระงานมาก ทั้ง  
งานบริการและงาน  
เอกสาร

บุคลากรเจ็บป่วย  
ด้วยปัญหาทาง  
กายและจิต

มีหน่วยงาน/มาตรฐาน  
ที่กำกับคุณภาพการ  
ให้บริการที่มีเป้าหมาย  
แตกต่างกัน

สิ่งแวดล้อมใน  
การทำงานไม่ดี

# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)



# ภาวะผู้นำ (LEADERSHIP)

- คุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงให้เห็นว่านำผู้อื่นได้ สามารถโน้มน้าวและจูงใจผู้อื่นให้คิดและปฏิบัติตามในสิ่งที่เป็นโยบายหรือต่อกลุ่ม/หน่วยงานได้ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ ตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมาะสม มีการแสดงออกที่เหมาะสม



# ภาวะผู้นำทางการพยาบาล (NURSING LEADERSHIP)



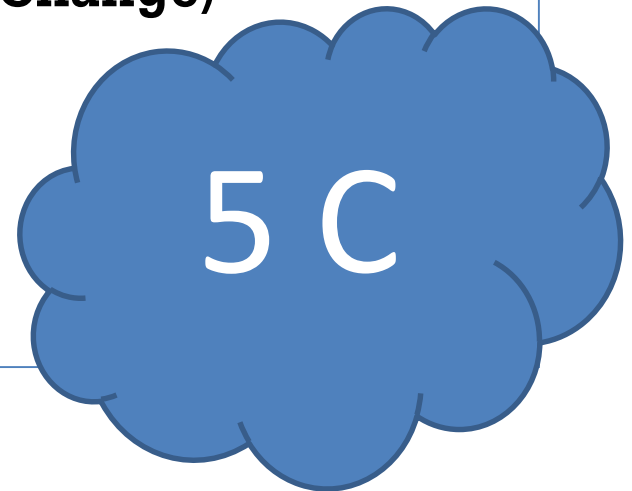
- คุณลักษณะและพฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงให้เห็นว่านำผู้อื่นได้ สามารถโน้มน้าวและจูงใจผู้อื่นให้คิดและปฏิบัติตามในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม/หน่วยงานได้ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ ตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมาะสม มีการแสดงออกที่เหมาะสม

# ภาวะผู้นำทางการพยาบาล (NURSING LEADERSHIP)

- ☐ คิดเชิงกลยุทธ์และวางแผนกลยุทธ์
- ☐ กล้าคิด กล้าทำ ริเริ่ม
- ☐ จูงใจให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย
- ☐ สร้างความเชื่อมั่นผูกพันและจงรักภักดีต่อองค์กร
- ☐ มีทักษะการบริหารจัดการ

# ภาวะผู้นำทางการพยาบาล (NURSING LEADERSHIP)

- ☐ มีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์สู่ผู้ปฏิบัติได้  
(Communicator of vision)
- ☐ เป็นผู้ประสานประโยชน์ที่ดี (Collaborator)
- ☐ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Catalyst of Change)
- ☐ เป็นผู้สอนและแนะนำ (Coach)
- ☐ เป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ (Caring person)



# การดูแลเอาใจใส่ (Caring)

- Caring คือ กระบวนการที่บุคคลคนหนึ่งที่มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบที่จะช่วยให้บุคคลอื่นมีความเจริญเติบโตและมีสุขภาพที่ดี (nurturing) โดยการสร้างสัมพันธภาพต่อกันและให้คุณค่ากับบุคคลนั้นในฐานะปัจเจกบุคคล
- Caring ในภาษาไทยส่วนใหญ่มีผู้แปลว่า ความเอื้ออาทร และการดูแล ในการวิจัยของมาริสาละลัดวน (2555) ใช้คำว่า **การดูแลเอาใจใส่**

# การดูแลเอาใจใส่ของพยาบาล

- การดูแลเอาใจใส่ เป็นคุณสมบัติของพยาบาลที่ไม่ใช่เพียงแค่ปฏิบัติต่อผู้ป่วยเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติต่อพยาบาลด้วยกัน ปฏิบัติต่อตนเอง และสมาชิกที่มีสุขภาพอื่นๆด้วย



# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

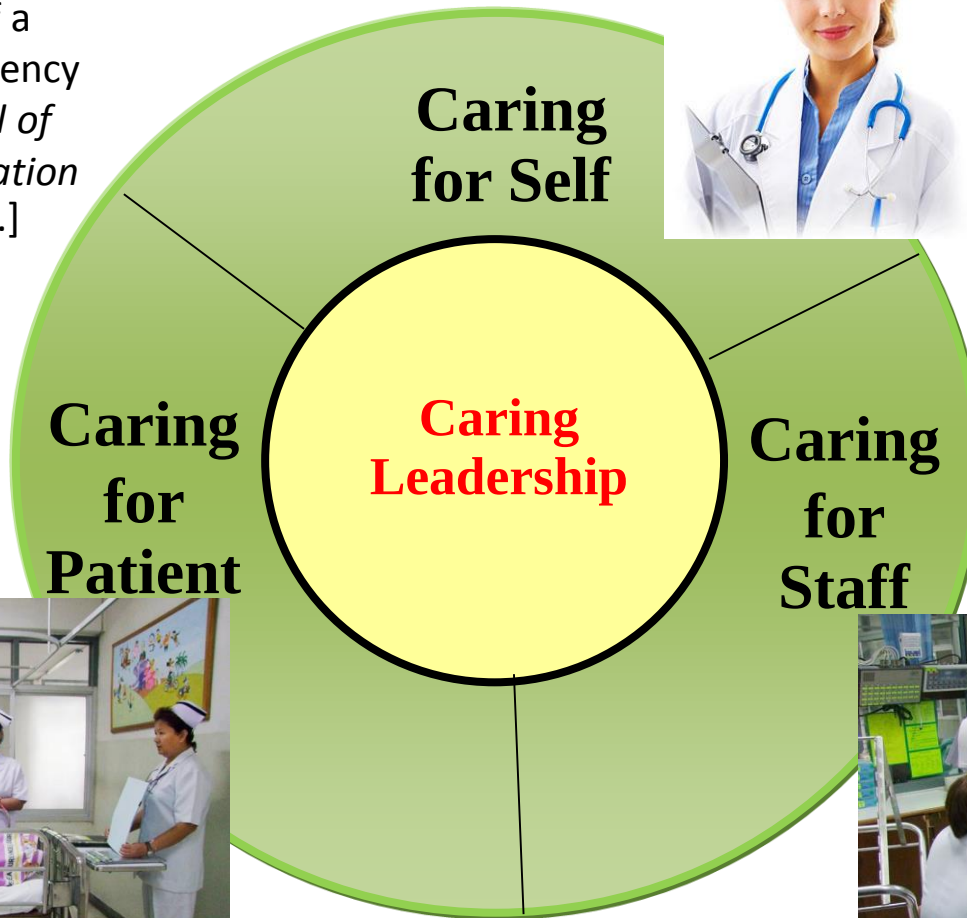
- ผู้บริหารการพยาบาลซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรพยาบาลต้องเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานเท่าเทียมกับการบริหารงาน และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ที่ดูแลเอาใจใส่ผู้อื่นและสร้างวัฒนธรรมการดูแลเอาใจใส่ในหน่วยงานด้วย

# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

- ผู้บริหารการพยาบาล/ผู้นำทางการพยาบาลเป็นบุคคลผู้เอาใจใส่ (caring person) ที่ต้องประยุกต์หลักการเชิงจริยธรรมและทฤษฎีการดูแล (theory in caring) ในการทำความเข้าใจความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้บริหารการพยาบาล/ผู้นำทางการพยาบาลอยู่ร่วมกับผู้ปฏิบัติงานโดยพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา และเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยถึงความรู้สึกต่อกันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าจะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหัวหน้า

# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

Sherman, R. O., Bishop, M.,  
Eggenberger, T., & Karden,  
R. Development of a  
leadership competency  
model. *The Journal of  
Nursing Administration*  
2007; 37(2): 85-94.]



# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

## Caring for Self

- ✓ การดูแลสุขภาพของตนเอง
- ✓ การบริหารเวลาในชีวิตประจำวัน
- ✓ การคลายเครียด
- ✓ การพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง
- ✓ การใช้หลักศาสนาในการครองตน
- ✓ การพัฒนาความสามารถในการทำงาน



# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

## Caring for Staff

- ✓ การให้ขวัญกำลังใจและชมเชยการทำงาน
- ✓ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน
- ✓ การช่วยเหลือการพูดคุย และการสอนในระหว่างปฏิบัติงาน
- ✓ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ความเป็นอยู่ และครอบครัว
- ✓ การสอบถามความต้องการการพัฒนาความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน
- ✓ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น งานปีใหม่ งานวันเกิด เป็นต้น



# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (CARING LEADERSHIP)

## Caring for Patients

- ✓ การตระหนักถึงและดูแลความปลอดภัยของผู้ป่วย
- ✓ การพัฒนาคุณภาพการบริการการพยาบาล
- ✓ การติดตามปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย
- ✓ การติดตามกำกับดูแลให้พยาบาลปฏิบัติตาม  
มาตรฐานการบริการการพยาบาล



# หลักฐานเชิงประจักษ์

| พฤติกรรมภาวะผู้นำ                    | การรับรู้พฤติกรรมภาวะผู้นำ |      |                          |      | t-test | P value |
|--------------------------------------|----------------------------|------|--------------------------|------|--------|---------|
|                                      | หัวหน้าหอผู้ป่วย<br>(N=90) |      | พยาบาลวิชาชีพ<br>(N=730) |      |        |         |
|                                      | ค่าเฉลี่ย                  | S.D. | ค่าเฉลี่ย                | S.D. |        |         |
| ด้านการดูแลเอาใจใส่ตนเอง             | 4.16                       | .42  | 4.17                     | .50  | .103   | .918    |
| ด้านการดูแลเอาใจใส่<br>ผู้ปฏิบัติงาน | 4.15                       | .46  | 3.83                     | .67  | 4.278  | .000*   |
| ด้านการดูแลเอาใจใส่<br>ผู้รับบริการ  | 4.28                       | .42  | 4.17                     | .56  | 1.876  | .061    |

# ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ กับ PPE

- ❖ การดูแลเอาใจใส่ (caring) ในการทำงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ Professional Practice Environment (PPE)
- ❖ การดูแลเอาใจใส่ (caring) ในการทำงานเป็นคุณลักษณะของ Positive Practice Environment (PPE)

# ผลที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้นำมีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่



ผู้ปฏิบัติงานมีความสุข  
(job enjoyment)

ผู้รับบริการได้รับการดูแลที่ดีและ  
ปลอดภัย

ผู้นำมีคุณภาพ  
ชีวิตที่ดี



ท่านมีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่มากหรือน้อย

# ท่านคิดว่าจะพัฒนาตนเอง ให้มีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่อย่างไร

